

MOC EMOCE HNUSU

Doc. PhDr. Iva Poláčková Šolcová, Ph.D.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Mediated Society (MEDIS:ON) CZ.02.01.01/00/23_025/0008713 co-financed by the European Union

Znechucení/hnus silná emoce, hraje klíčovou roli v lidském přežití a sociálním chování. Je typicky charakterizována silným pocitem odporu nebo averze vůči čemukoliv, co má potenciál nás nakazit, kontaminovat, znečistit svojí pouhou přítomností, při kontaktu (paraziti) nebo konzumaci

---

Fyziologicky: doprovázeno nevolností nebo nutkáním zvracet

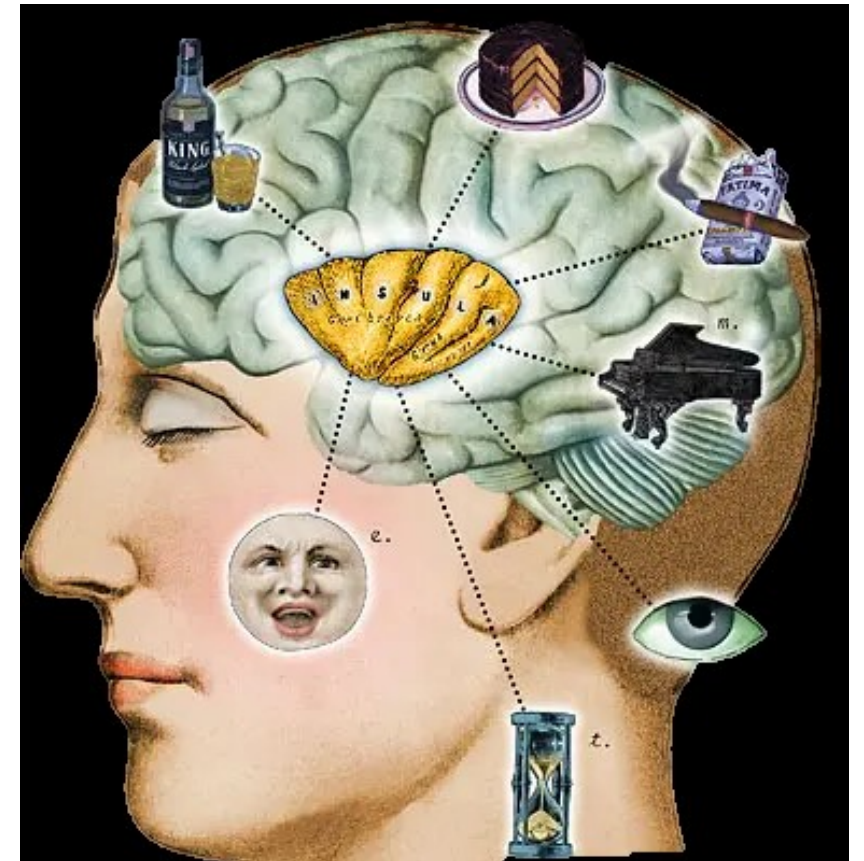
Subjektivně: pocit znechucení, odporu, opovržení

Behaviorálně: typický výraz v obličeji, nakrčení nosu, ohrnutý ret, tendence run! nebo smetení ze scény (fight, flight, freeze, fawn, fake...)

Charakteristika: silná, negativní, dominující, extrémní vliv, evolučně významná.

- Je jednoduché znechucení vyvolat experimentálně (oproti jiným emocím)
- Znechucení je zprostředkováno několika oblastmi mozku. Zejména **insula** je považována za klíčovou při zpracování smyslové zkušenosti znechucení. Když člověk narazí na nechutný podnět, tyto mozkové oblasti jsou aktivovány, což vede k charakteristickým emočním a fyzickým reakcím. Insula je místo, kde lidé cítí lásku a nenávisť, vděčnost a zášť, sebevědomí a rozpaky, důvěru a nedůvěru, empatii a opovržení souhlas a pohrdání, pýchu a ponížení, pravdivost a podvod, usmíření a vinu

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Typy znechucení

- **Patogenní:** Souvisí s vyhýbáním se věcem způsobujícím onemocnění (např. zkažené jídlo, výkaly, krev, zvracení a další „cizí“ tělesné tekutiny – s jednou výjimkou:).
- **Sebeznechucení** (selfdisgust, toxic shame): souvisí s chápáním sebe sama jako špatného, poškozeného, nechutného, zkaženého kusu masa
- **Morální/sociální znechucení:** Vyvoláno porušením sociálních a etických norem (např. nespravedlnost, zrada, ale i incest a sexuální znechucení).

Patogenní

Evolučně: zabezpečuje hygienické chování, brání pozření a šíření infekcí, parazitů, patogenů (omývání potravin, mytí rukou, odstraňování parazitů)

Zatímco strach nás chrání před „velkými“ predátory, znechucení před malými (mikrobi, bakterie, paraziti)

U subhumánních živočichů (makak, šimpanzi, gorily...)

Vizuální, ale hlavně olfaktorické (zápach) a taktilní (omak) ukazatele

Sociálně určuje naši blízkost k druhým (vedle koho si sedneme, jak blízko necháme druhého přistoupit, koho políbíme, komu se vyhýbáme: lidé nečistí, infekční, nemocní...)

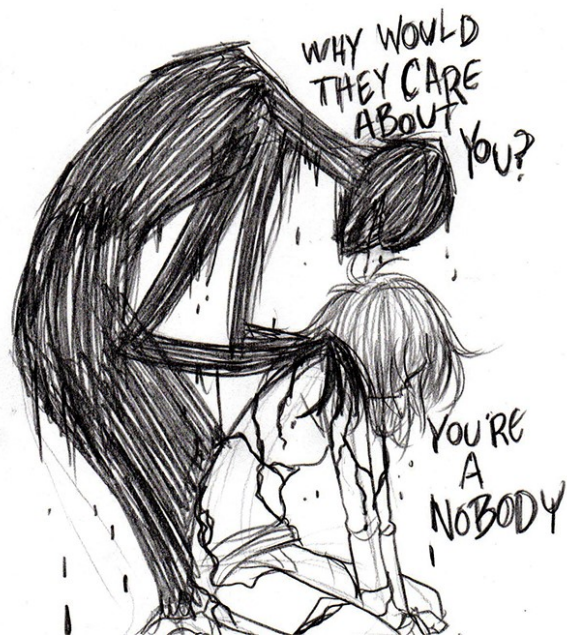
Sebeznechucení Toxický stud

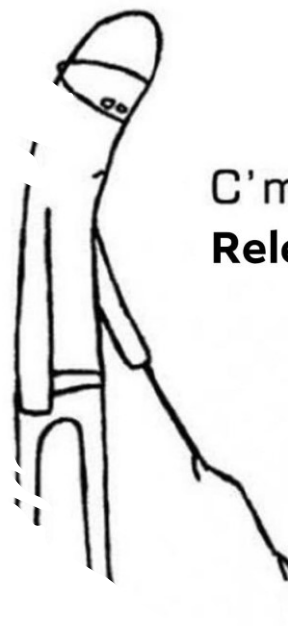
Dětství, jádrová emoce vyplývající z konfrontace s důležitým dospělým: *nejsi dost dobrý, fuj, neumíš jíst?, odporný, co to děláš?, jak se to chováš?, jak to jíš, píšeš, jak máš uklizeno, co máš na sobě, špína, taková ostuda*

Vrstevníci: Odmítnutí, vypuzení ze skupiny ... *smrdíš*

Ale i nereagování nebo posměšné reakce na xy

Kontinuální pocit, že je s námi něco špatně: porouchaný, špatný, zkažený, celkově bezcenný kus masa bez důstojnosti a integrity

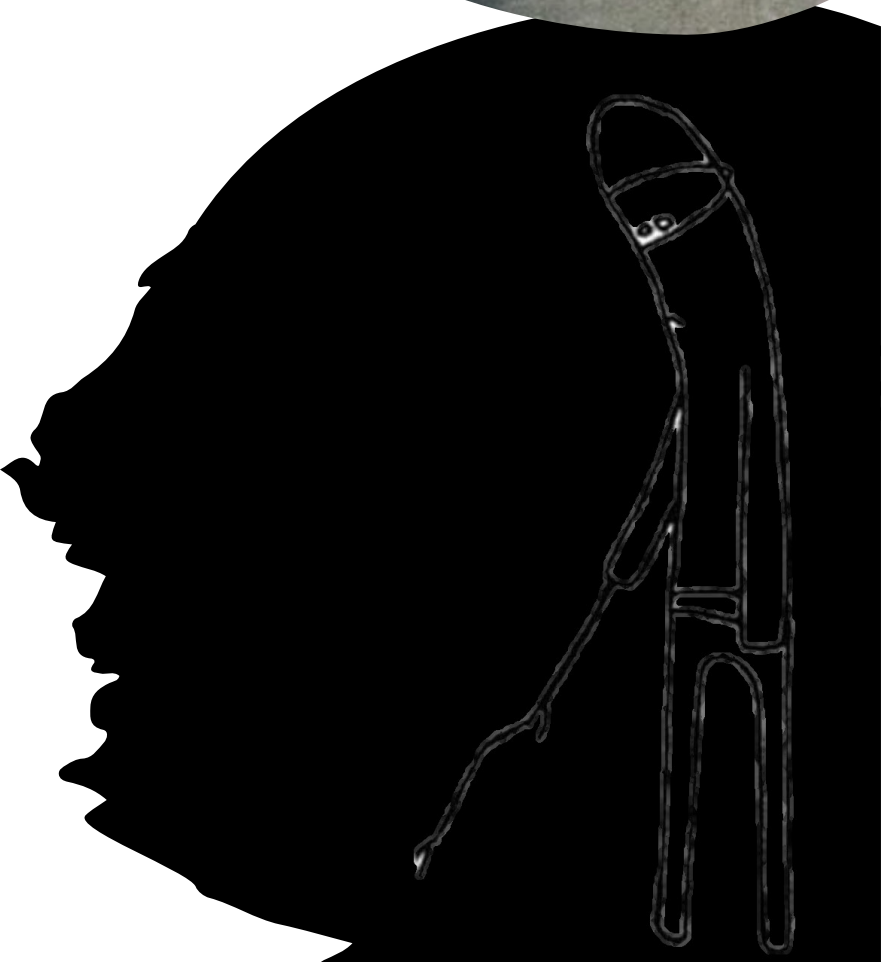
C'mon,
Release the happ.
chemicals

Sebeznechucení

Dehonestace dítěte, brzké zranění, které se stalo součástí identity..... PTSD, deprese, úzkosti... nezasloužíš si respekt, důstojnost, lásku...

Je s tebou něco špatně

Sebeznechucení

Nikdo nesmí vědět, kdo doopravdy, skutečně jsem/
nevědomé

Svoje kontaminovaný, zkažený já musím schovávat,
skrývat, nesmím být sám sebou

Extrémní výdaje energie zakrýváním toho, kým
jsem, přetížení až vyčerpání z každodenních
kontaktů s druhými

Vývoj znechucení

Malé děti reagují na jídlo upřednostňují sladké před hořkým: reakce na hořká jídla je evoluční ochranou, kdy hořkost je způsobena alkaloidy, které jsou často jedovaté a jsou přítomny ve zkažených potravinách. V dětství je hořkost jediným spouštěčem znechucení (různá citlivost na hořkost – kapusta)

- Experimenty s broukem v pití
- do 2 let vypije nápoj i s broukem
2-3 vyndat brouka a vypije to
3-7 vyndat brouka a přelít vodu do nové skleničky a vypije to
7- 11 nedotkne se skleničky s broukem, chápání kontaminace,
11- 15 fascinace hnusem (sliz, horory – zombie, disease, creepy child, isolation)
15 + hnus jako umění

Michele Lamy

2025/2030

„Bojí se lásky, protože je te
nemohou ovládat“
George Orwell 1984

Dělnická mládež in DM Dělnická mládež
6 Dec 2023 17:29

Již od samého začátku tvrdíme, že propagace LGBT je zvratkúhodná.
Jakákoliv podpora těchto nemocných bytostí musí být okamžitě
zastavena!
STOP liberální demokracii!

#stopLGBT #stopEU #NacionalismusMistoGlobalizace
#delnickamladez

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

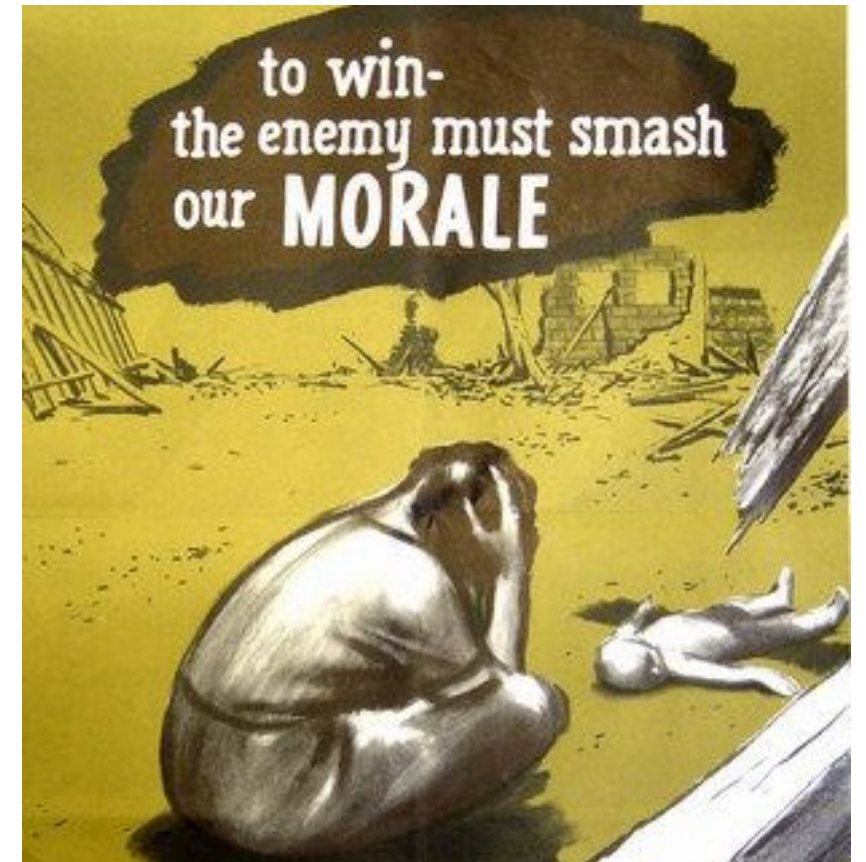
Morální/sociální znechucení ve skupině

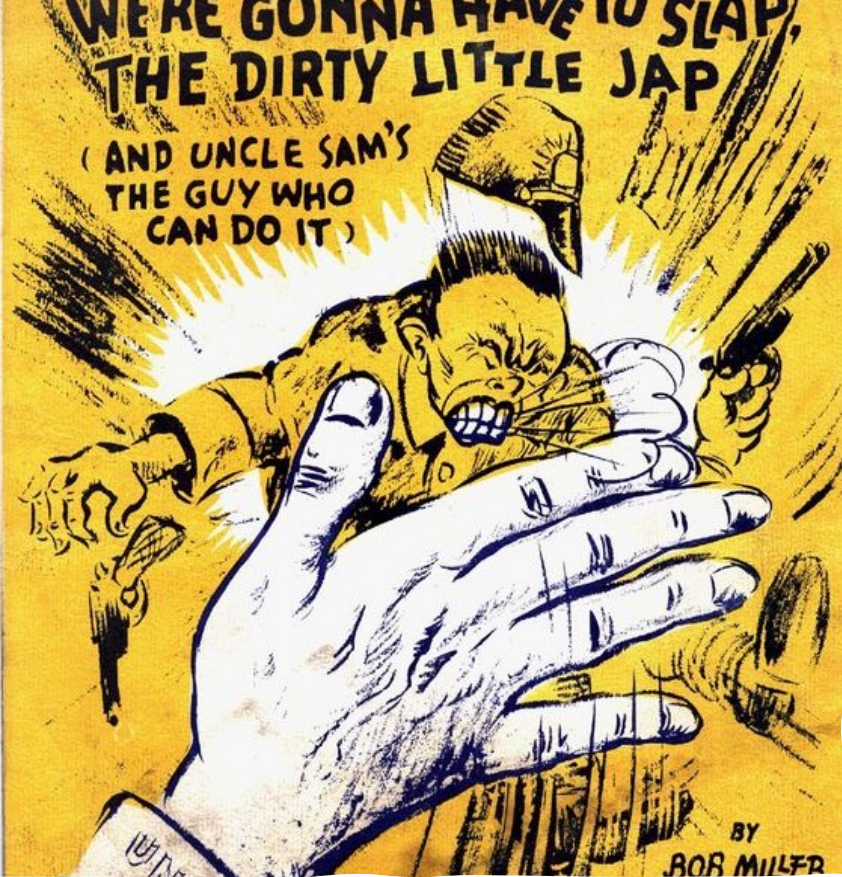

Soudržnost a solidarita: Znechucení podporuje pocit sdílených hodnot a norem, kolektivní identitu a podporuje jednotu. Například když společně odmítá chování, které považuje za morálně nechutné nebo kulturně odporné.

Prosazování sociálních norem: Znechucení se často používá k prosazování sociálních norem uvnitř skupiny. Jednotlivci, kteří tyto normy porušují, mohou čelit pohrdání a sociálnímu vyloučení, čímž se udržuje poslušnost a pořádek ve skupině.

Morální znechucení: V rámci skupin je morální znechucení obzvláště silné při udržování etických standardů. Činy vnímané jako nemorální, jako je incest, zrada, mohou vyvolávat silné pocity znechucení, což vede k potrestání nebo vyloučení pachatelů. To pomáhá udržovat důvěru a spolupráci mezi členy skupiny.

Morální/sociální znechucení mezi skupinami

Role hnusu mezi skupinami

Znechucení přispívá k mentalitě "**my versus oni**". Jiná skupina - zdroj kontaminace, nemoci nebo morální zkaženosti

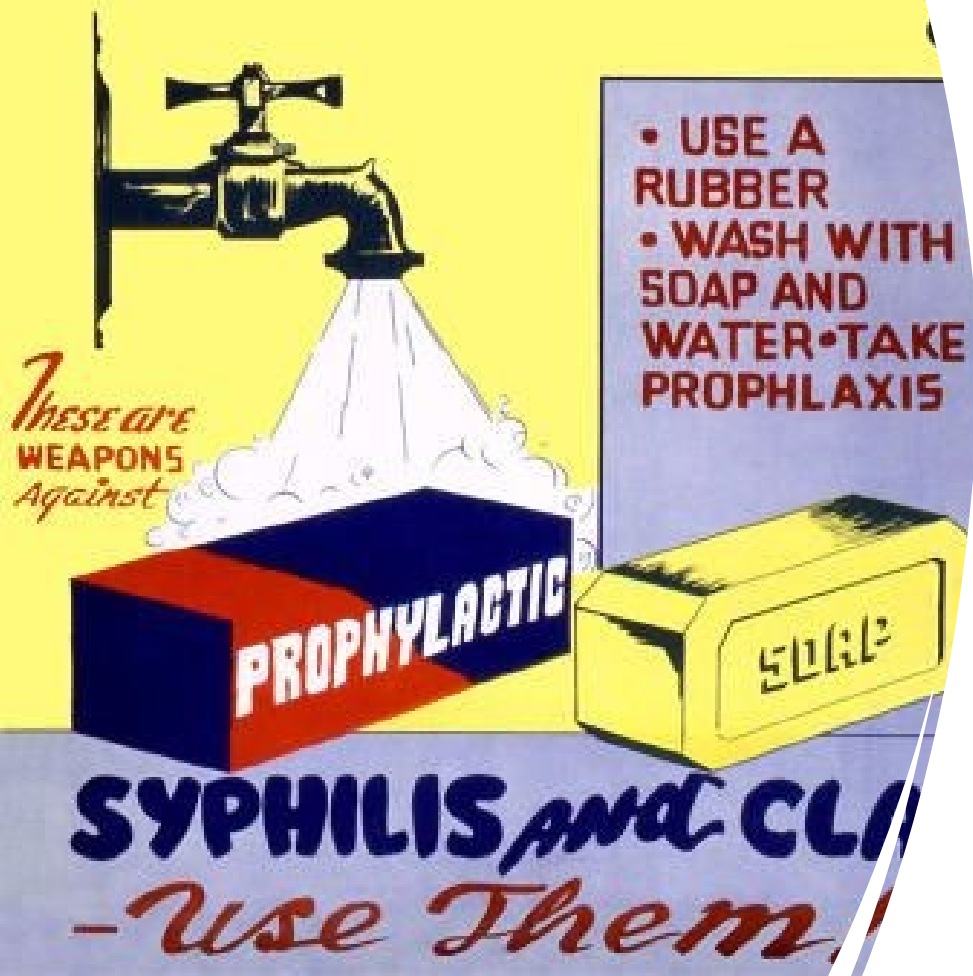
Hrozba nákazy ospravedlňuje sociální distancování, diskriminaci a dokonce násilí vůči „nenám“, v xenofobních postojích, mobilizace skupin pro konflikt

Dehumanizace, stigmatizace: Odlidštění, monstra, zrůdy, podlidi, špína...LGBT, Židé, migranti, Blacks, Romové (smrdí, špína, nemoci...)

Konflikty mezi skupinami a válka: znechucení používáno k podněcování nenávisti a agrese vůči nepřátelským skupinám. Vojáci a civilisté jsou vystaveni narativům a metaforám, které vykreslují nepřítele jako nechutného nebo zvrhlého, čímž se ospravedlňují opatření vůči nim.

PROTECT YOURSELF

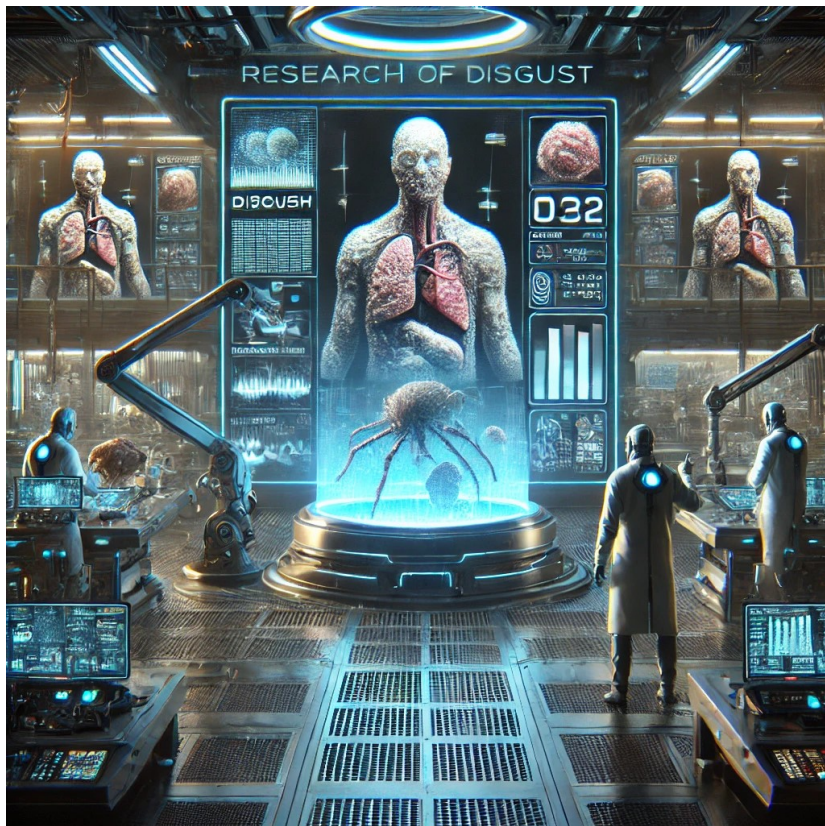

Morální/sociální znechucení ve společnosti

jedinci s **vyšší citlivostí na znechucení**, zejména patogenní znechucení, mají větší pravděpodobnost **projevovat předsudky** vůči skupinám mimo vlastní komunitu.

citlivost na znechucení je spojena s **konzervativními postoji**. Jedinci, kteří snadněji podléhají hnusu, mají tendenci podporovat **tradiční hodnoty** a častěji schvalují **represivní opatření** proti těm, kteří porušují sociální normy.

experimenty naznačují, že **vyvolání znechucení** vede k **extrémnějším morálním soudům** a k sociálnímu distancování a izolaci. Lidé vystavení nechutným podnětům mají tendenci hodnotit neetické chování jako závažnější a jsou méně ochotni se zapojit do sociálních interakcí se stigmatizovanými jedinci.

Výzkum hnusu

Spolufinancováno
Evropskou unií

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Patogenní znechucení

Jídlo

Tělesné produkty (krev, zvratky, sperma, pot....)

Zvířata

Interpersonální kontakt (bezdomovci, tetování...)

Hygiena (nepořádek, znečištění...)

Empatie násilí, bolesti, zranění

Smrt

Ohrožení, násilí, bolest, rány

Morální znechucení

Sexuální znechucení (incest, pedofilie....)

Morální znechucení

Politika

N=1200

Repre/ MEDIAN

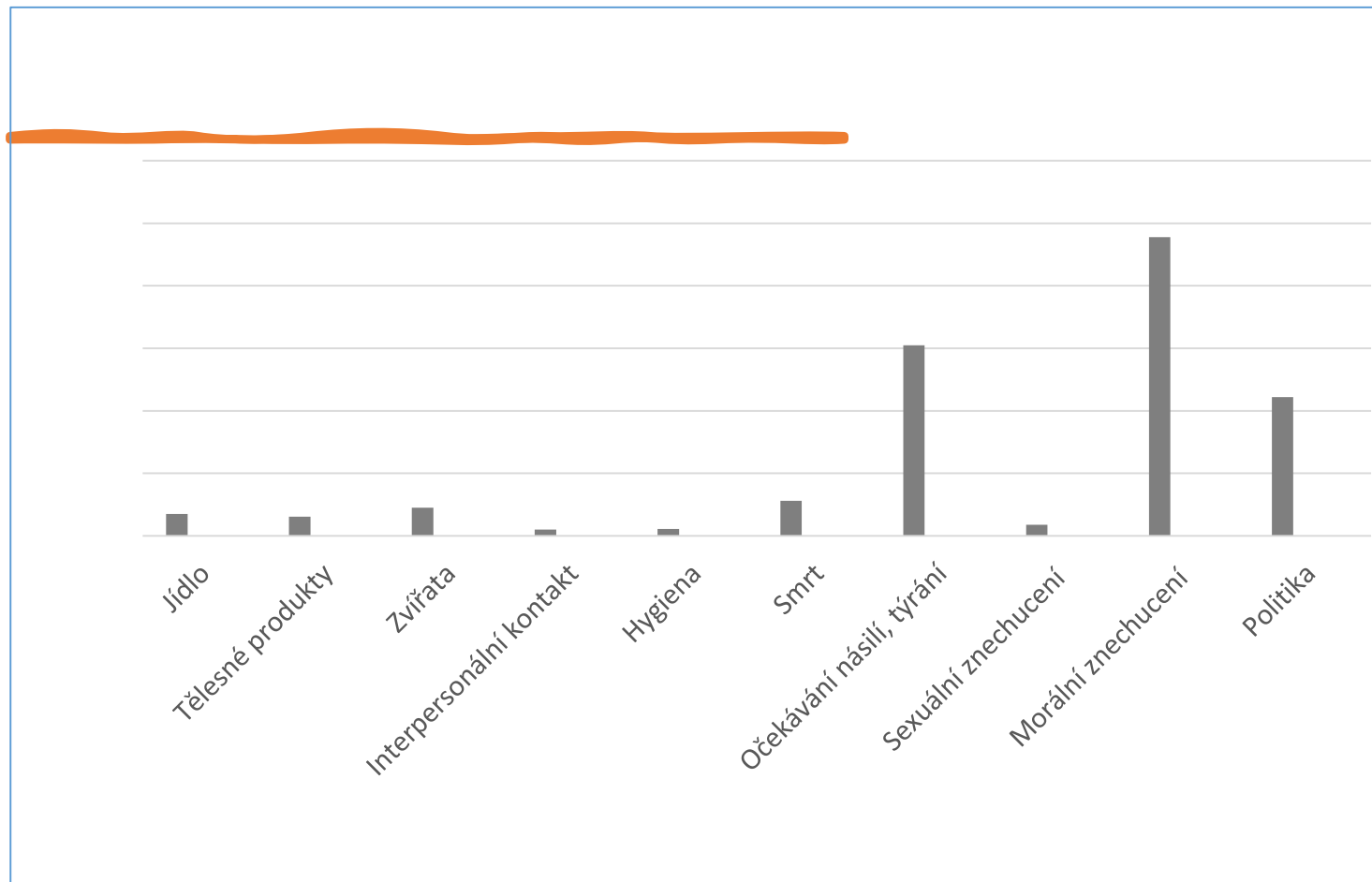
Lidé se liší v tom, co považují za hnusné. Co považujete za hnusné vy? Vepište dvě myšlenky, které vás napadnou....

Výsledky

Word Cloud of Disliked Foods

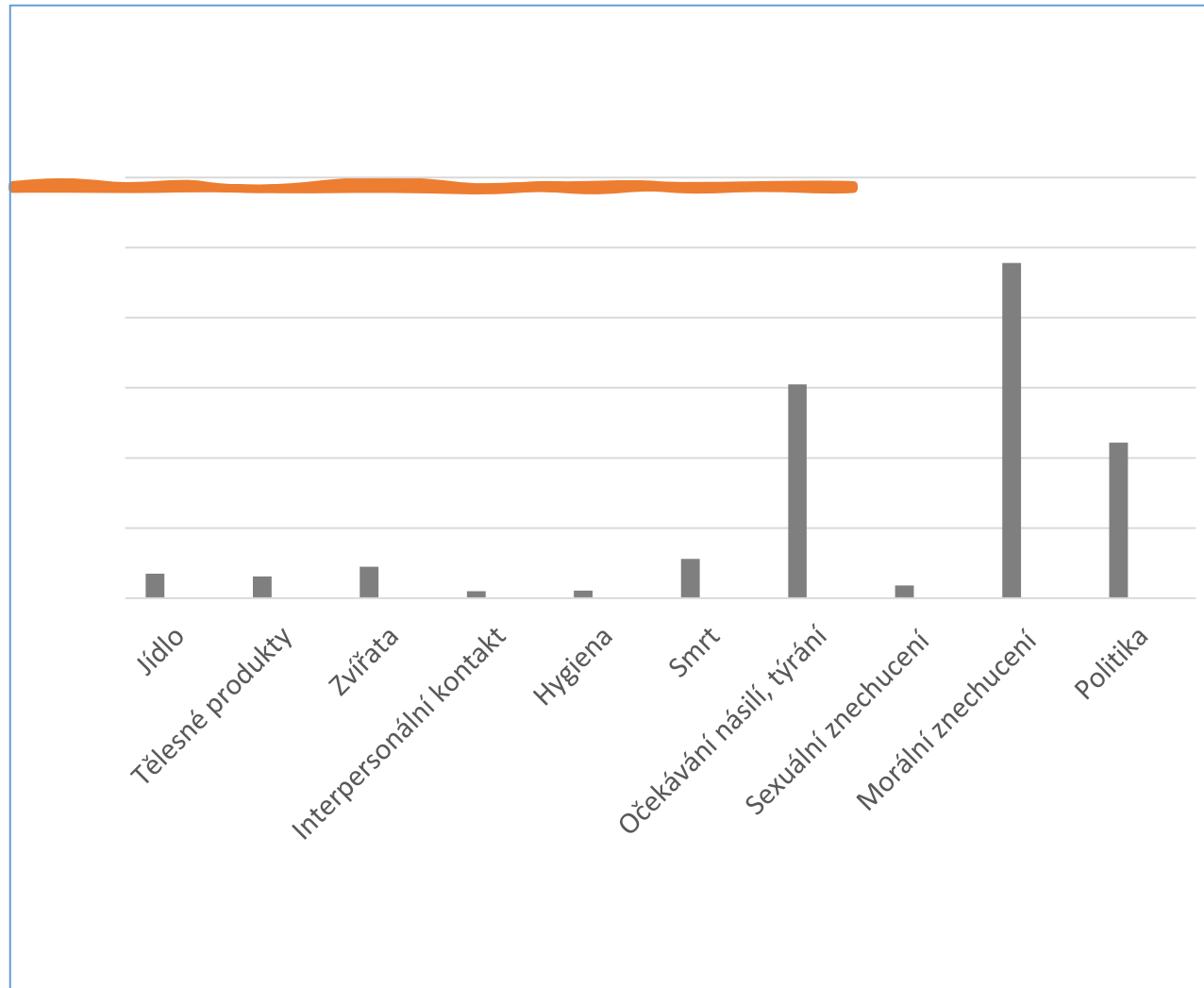
Category of Disliked People

Word Cloud of Disliked People Categories

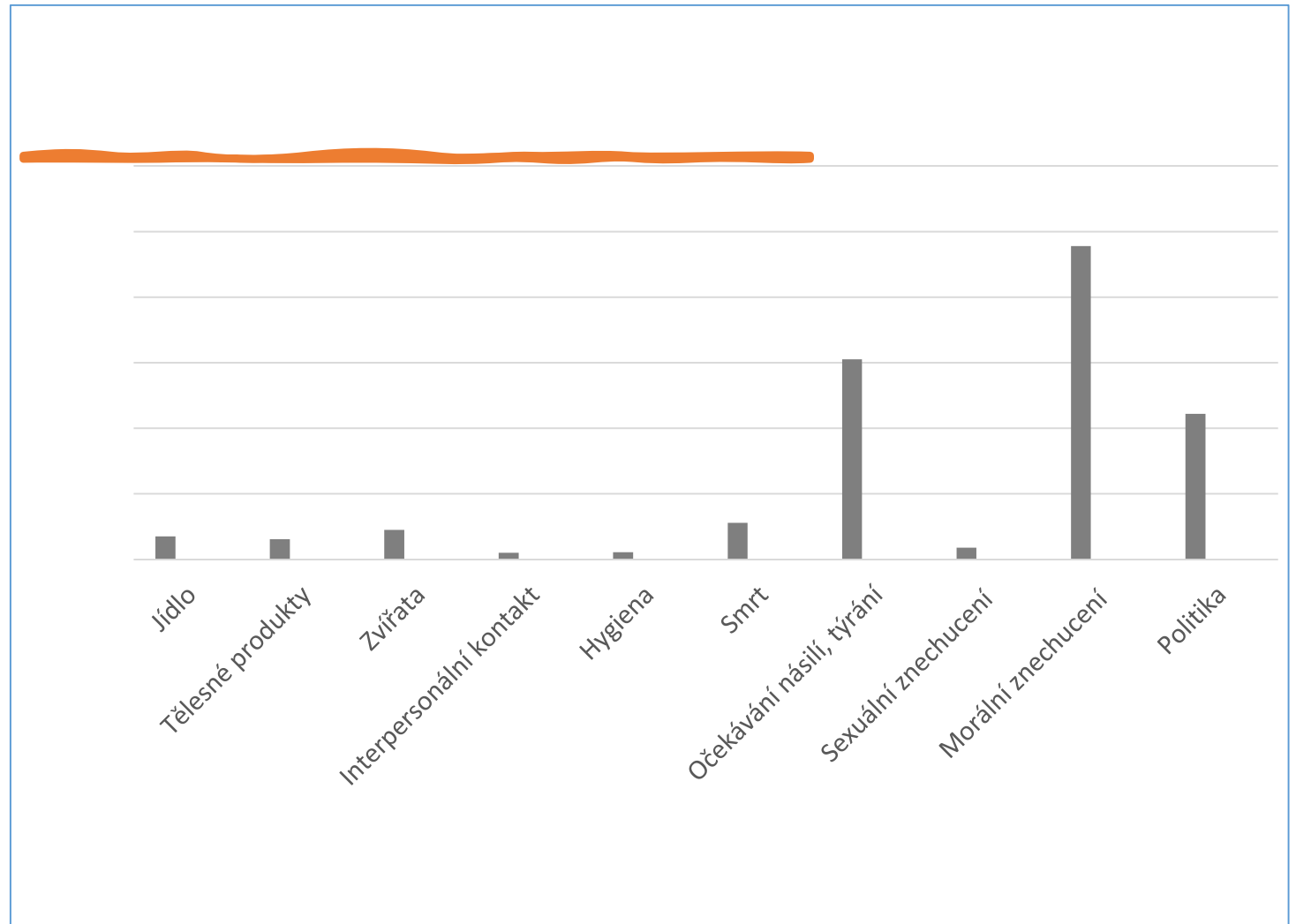
Výsledky

Z. Borden
poházené
člověk
parky
šp
jíst
ve
jídlo

Výsledky

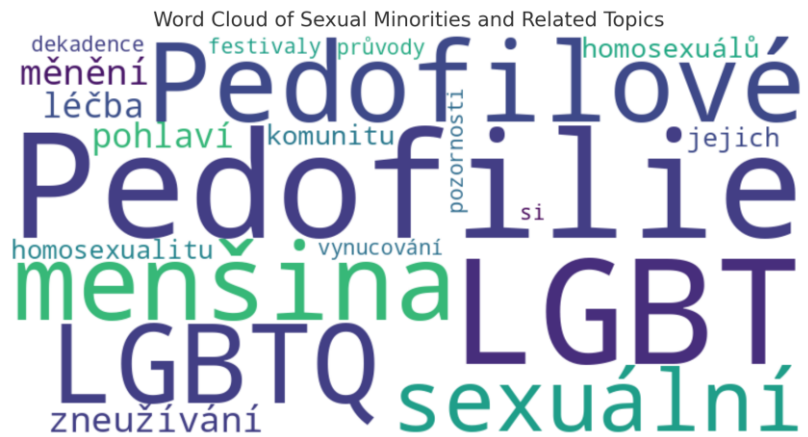
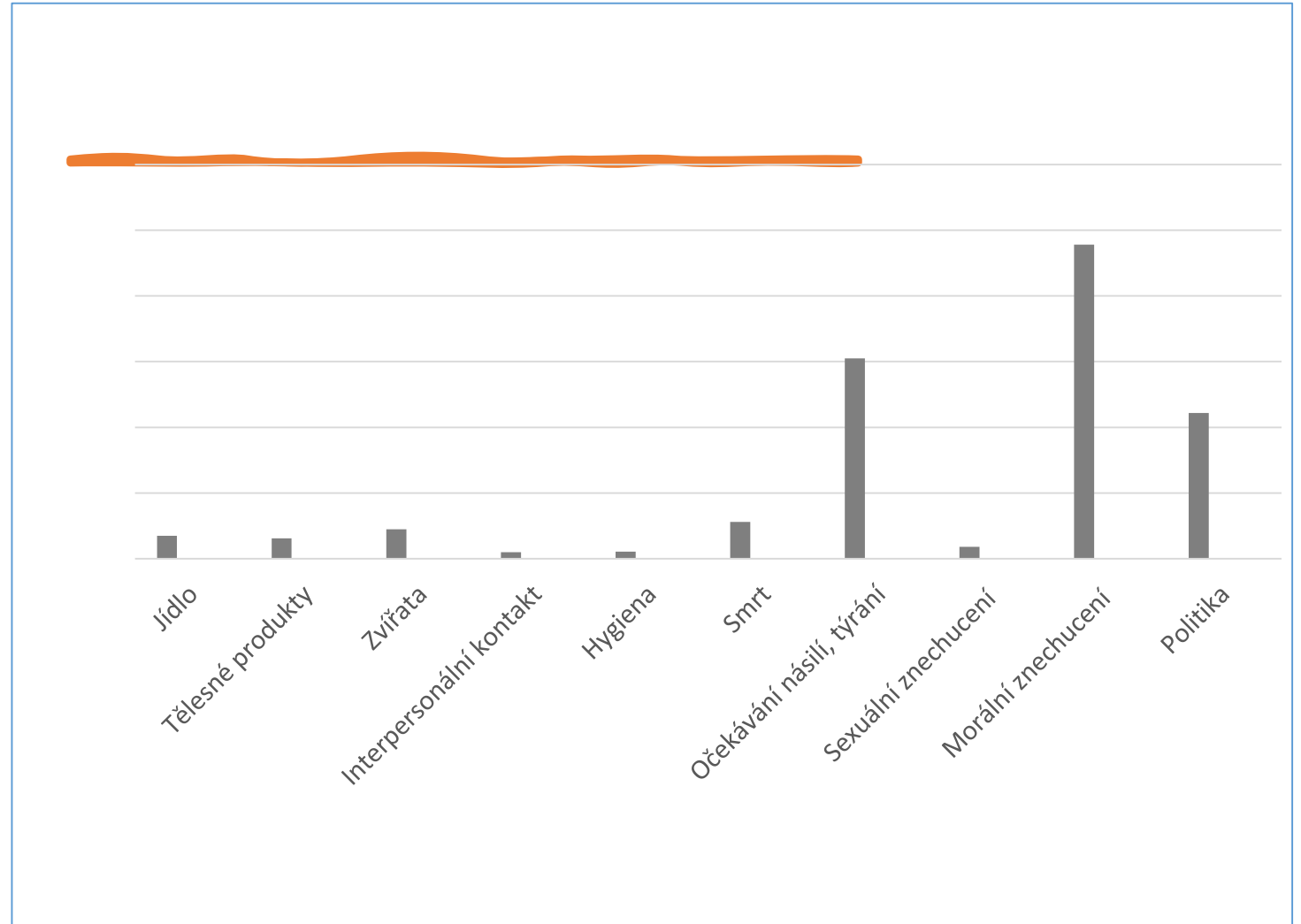

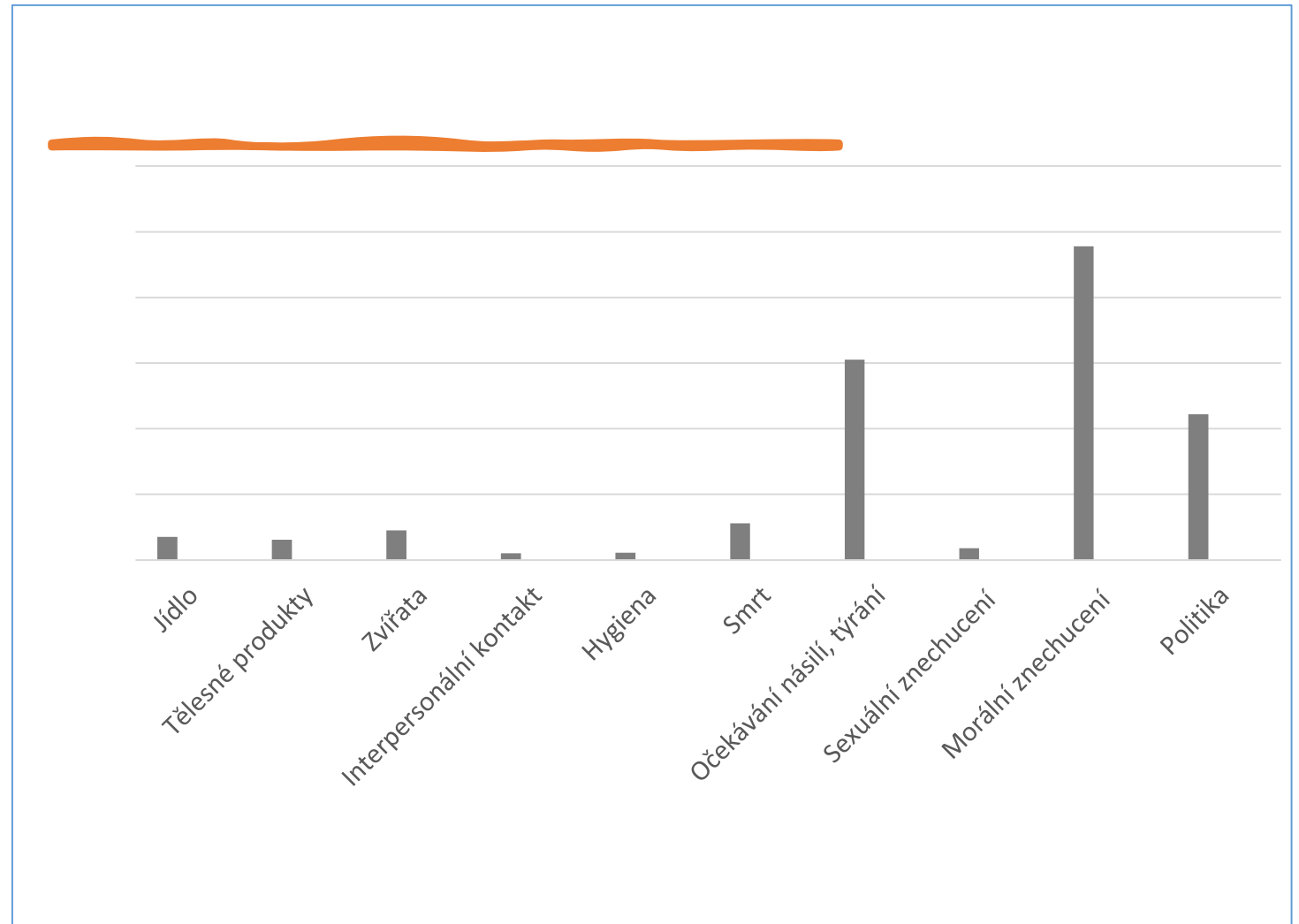
Výsledky

Výsledky

Závěr

Pokud chcete mít vliv, musíte vědět, jak fungují emoce. Pokud kontrolujete emoce druhých, kontrolujete to, čemu věří, co si pamatují a jak se chovají...

Znechucení mají nejsilnější potenciál vyvolávat osobnostní charakterové podněty (lež, závist, podvod, přetvářka a další pokleslé aktivity)

Potenciál mají slova, která vyvolávají představu bolesti: jako je válka, násilí, zranění, zmrzačení

Dále pak politika, vláda, ismy, ideologie

Víc znechucení? Kombinuj...

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY